

اسناد تاریخے فارسیان و دوزین

به ه راه اسنادی از فرنگ و گوگلان

ابوذر خسروی

به اهتمام موسسه فرهنگی میرداد

سرشناسه: خسروی، ابوذر، ۱۳۵۸-

عنوان و نام پدیدآور: اسناد تاریخی فارسیان و دوزین (به همراه اسنادی از فرنک و گوگلان)/ابوذر خسروی.

مشخصات نشر: گرگان: موسسه فرهنگی میرداماد، انتشارات بنام، ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۲۶۸ ص.: نمونه.

شابک: 978-600-96993-5-3

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: فارسیان -- تاریخ -- اسناد و مدارک

موضوع: Farsian (Iran) -- History -- Sources

موضوع: دوزین -- تاریخ -- اسناد و مدارک

موضوع: Dozeyn (Iran) -- History -- Sources

رده بندی کنگره: DSR ۲۱۱۱ ۱۳۹۷ ۵ خ ۳۲ الف /

رده بندی دیویی: ۲۱۲/۹۵۵

سامانه شابک: ۵۵۴۸۹۷۴: ملی

اسناد تاریخی فارسیان و دوزین

(به همراه اسنادی از فرنک و گوگلان)

تدوین: ابوذر خسروی

به اهتمام موسسه فرهنگی میرداماد

انتشارات بنام (وابسته به موسسه فرهنگی میرداماد) چاپ اول: سال ۱۳۹۸

قطع وزیری / ۲۶۸ صفحه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۹۹۳-۵-۳

قیمت: ۲۸۰۰۰ تومان

کلیه حقوق این اثر محفوظ است و هر گونه برداشت از آن با ذکر منبع مانع ندارد.

مقدمه	۱۰
پیشگفتار	۱۲
محال کُھسار (بلوک کوهسار)	۱۸
حاکمان و خوانین محال کُھسار	۱۸
سلطان‌های محال کُھسار	۲۰
کلاتران محال کُھسار	۲۰
یوزباشی‌های محال کُھسار	۲۲
دهباشی‌های محال کُھسار	۲۳
قضات محال کُھسار	۲۴
سیر تاریخی نام فارس‌یان در اسفار فارس‌یان	۲۶
اهمیت تاریخی قباله کربلانی صفر فارس‌یان	۲۶
اهمیت تاریخی قباله ابریشم فارس‌یان	۳۰
خوانین و کدخدایان گوگلان در اسناد گوگلان	۳۱
داروغه‌های طایفه گوگلان در اسناد گوگلان و دوزین	۳۳
اسناد فارس‌یان	۳۵
مبایعه نامه‌ها	۳۵
مبایعه نامه سنه ۱۱۲۵ ه. ق.	۳۵
مبایعه نامه قاضی‌ها	۳۹
مبایعه نامه سنه ۱۲۵۴ ه. ق (قباله دهباشی علیقی)	۴۲
مبایعه نامه سنه هزار و دویست و ه. ق.	۴۴
مبایعه نامه ۱۲۹۸ ه. ق.	۴۶
مبایعه نامه سنه ۱۳۰۰ ه. ق.	۴۹
مبایعه نامه سنه ۱۳۰۵ ه. ق.	۵۱
مبایعه نامه سنه ۱۳۰۵ ه. ق.	۵۴
مبایعه نامه سنه ۱۳۰۶ ه. ق.	۵۶
مبایعه نامه سنه ۱۳۰۷ ه. ق.	۵۸

۶۰	مبايعه نامه سنه ۱۳۲۳ ه. ق.
۶۲	مبايعه نامه سنه ۱۳۲۳ ه. ق.
۶۴	مبايعه نامه سنه ۱۳۳۲ ه. ق.
۶۶	مبايعه نامه سنه ۱۳۴۳ ه. ق.
۶۸	نامه خريد بيست بوط گندم مورخه ۱۳۱۵/۱/۳ خورشيدى
۷۰	نامه خريد بيست بوط گندم مورخه ۱۳۱۵/۱/۳ خورشيدى
۷۲	نامه خريد ده بوط گندم مورخه ۱۳۱۵/۱/۴ خورشيدى
۷۴	نامه خريد ده بوط گندم مورخه ۱۳۱۵/۱/۳ خورشيدى
۷۶	صوره املاك حاج قربان فارسىانى در قريه ايور
۷۸	التزام نامه ها
۷۸	التزام نامه سنه ۱۳۱۰ ه. ق.
۸۰	التزام نامه سنه ۱۳۱۰ ه. ق.
۸۲	التزام نامه سنه ۱۳۳۰ ه. ق.
۸۴	التزام نامه سنه ۱۳۳۹ ه. ق.
۸۶	التزام نامه سنه ۱۳۵۳ ه. ق.
۸۸	اجاره نامه ها
۸۸	اجاره نامه سنه ۱۳۳۶ ه. ق.
۹۰	اجاره نامه بند ملا صفرعلى (كربلايى صفراول) سنه ۱۳۴۰ ه. ق.
۹۲	اجاره نامه سنه ۱۳۴۶ ه. ق.
۹۴	اجاره نامه سال ۱۳۳۱ خورشيدى
۹۸	حكم ها
۹۸	حكم حاكم استرآباد
۱۰۰	نامه اداره ماليه راميان به محمود كمشى
۱۰۲	استشهاد نامه
۱۰۲	استشهاد نامه سنه ۱۳۴۶ ه. ق.
۱۰۵	صوره حساب ها
۱۰۵	صوره حساب ماليات باقى مانده نزد اهالى فارسىان
۱۰۷	صوره تحسب پرداخت وجه ساختمان روستائى مورخه ۱۳۱۸/۴/۲۹ خورشيدى
۱۰۹	نامه ها

۱۰۹.....	نامه ای به علی کلانتر و فتحعلی کلانتر
۱۱۱.....	نامه سنه ۱۳۴۸ ه. ق.
۱۱۳.....	نامه سال ۱۳۱۳ خورشیدی
۱۱۵.....	صیغه نامه اخوت و برادری سنه ۱۳۴۰ ه. ق.
۱۱۷.....	حکم شرعی سنه ۱۳۵۴ ه. ق.
۱۱۹.....	سند شش دانگ فارسین
۱۲۳.....	گواهی کربلانی دهباشی
۱۲۴.....	سنگ قبر سنه ۱۱۴۵ ه. ق.
۱۲۵.....	سنگ قبر سنه ۱۲۰۱ ه. ق.
۱۲۶.....	سنگ قبر سنه ۱۲۰۶ ه. ق.
۱۲۷.....	سنگ قبر سنه ۱۲۰۹ ه. ق.
۱۲۸.....	متن شجرنامه سادات موسوی خراسان
۱۳۷.....	اسناد دوزین
۱۳۷.....	مبايعه نامه ها
۱۳۷.....	مبايعه نامه سنه ۱۱۲۵ ه. ق.
۱۴۱.....	مبايعه نامه سنه ۱۱۳۰ ه. ق.
۱۴۴.....	مبايعه نامه سنه ۱۱۳۱ ق.
۱۴۶.....	مبايعه نامه سنه ۱۱۳۶ ه. ق.
۱۴۹.....	آيين نگارش متن مبايعه نامه در سال ۱۱۷۸ ه. ق.
۱۵۲.....	مبايعه نامه سنه ۱۲۰۷ ه. ق.
۱۵۵.....	مبايعه نامه سنه ۱۲۳۴ ق.
۱۵۹.....	حکم ها
۱۵۹.....	حکم آغامحمدخان قاجار سنه ۱۲۰۷ ه. ق.
۱۶۱.....	حکم سنه ۱۲۱۹ ه. ق.
۱۶۳.....	حکم سنه ۱۲۳۸ ه. ق.
۱۶۵.....	حکم سنه ۱۲۴۰ ه. ق.
۱۶۷.....	حکم سنه ۱۲۴۸ ه. ق.
۱۶۹.....	حکم سنه ۱۲۵۲ ه. ق.
۱۷۱.....	حکم عباس خان بیگلربیگی سنه ۱۲۵۴ ه. ق.

۱۷۳.....	حکم سنه ۱۲۵۵ هـ ق.....
۱۷۵.....	حکم سنه ۱۲۵۶ هـ ق.....
۱۷۷.....	حکم سنه ۱۲۵۹ هـ ق.....
۱۷۹.....	حکم سنه ۱۲۶۰ هـ ق.....
۱۸۱.....	حکم سنه ۱۲۶۰ هـ ق.....
۱۸۳.....	حکم سنه ۱۲۶۴ هـ ق.....
۱۸۵.....	حکم سنه ۱۲۶۵ هـ ق.....
۱۸۷.....	حکم سنه ۱۲۷۱ هـ ق.....
۱۸۹.....	نامه‌های: چون مهر و تاریخ.....
۱۹۱.....	نامه‌ها.....
۱۹۱.....	نامه درباره تعداد خانوار ذات دوزین.....
۱۹۳.....	نامه دوستانه برای تسمیت در تاریخ.....
۱۹۵.....	وقف نامه‌ها.....
۱۹۵.....	وقف نامه جهت تعزیه داری ابا عبدالله (ع).....
۲۰۲.....	وقف نامه سنه ۱۳۴۱ هـ ق.....
۲۰۴.....	عرضه داشت سنه ۱۱۶۷ هـ ق.....
۲۰۶.....	مصالحه نامه سنه ۱۳۰۶ هـ ق.....
۲۰۹.....	تبارنامه تیره‌ای از سادات دوزین.....
۲۱۷.....	مناکحه نامه یکی از سادات دوزین.....
۲۲۰.....	اسناد فرنگ.....
۲۲۰.....	مبایعه نامه سنه ۱۲۵۸ هـ ق.....
۲۲۳.....	مبایعه نامه سنه ۱۲۷۱ هـ ق.....
۲۲۵.....	مبایعه نامه سنه ۱۲۷۵ هـ ق.....
۲۲۷.....	مبایعه نامه سنه ۱۲۸۱ هـ ق.....
۲۲۹.....	مصالحه نامه سنه ۱۲۵۳ هـ ق.....
۲۳۲.....	معاوضه نامه سنه ۱۲۵۳ هـ ق.....
۲۳۶.....	مناکحه نامه ۱۳۱۰ هـ ق.....
۲۳۸.....	اسناد گوگلان.....
۲۳۸.....	حکم سنه ۱۲۳۶ هـ ق.....

۲۴۱.....	حکم سنه ۱۲۳۶ ه. ق.
۲۴۳.....	حکم سنه ۱۲۴۴ ه. ق.
۲۴۶.....	حکم سنه ۱۲۴۵ ه. ق.
۲۴۸.....	حکم سنه ۱۲۴۸ ه. ق.
۲۵۰.....	حکم سنه ۱۲۴۸ ه. ق.
۲۵۲.....	حکم مباشری و ریش سفیدی حاجم خان.
۲۵۴.....	حکم واگذاری جوی فارسین به حاجم خان
۲۵۶.....	حکم واگذاری امورات ایل سنگریک به حاجم خان
۲۵۸.....	نامه‌ای به یکی از بزرگان گوگلان
۲۶۰.....	نمایه اشخاص و مکان

مقدمه

اسناد در تاریخ محلی و پژوهش‌های منطقه‌ای به عنوان منابع دسته اول می‌توانند بسیار کارساز و موثر واقع شوند و در تبیین، تحلیل و احیاء میراث تاریخی و فرهنگی هر منطقه کمک بزرگی به پژوهشگران کنند. با این فرض موسسه فرهنگی میرداماد که به همت والای حضرت آیت‌الله نورمفیدی سال‌هاست در جهت احیاء میراث تاریخی این دیار فعالیت می‌کند، از جمله کارهای خود را معطوف بر این کرده است که اسناد تاریخی ایالت جرجان و استرآباد را گردآوری و فرصت تحقیق و پژوهش بر روی آنها را برای اهل قلم فراهم کند. در همین راستا تاکنون چندین جلد کتاب که بر پایه پژوهش‌های اسنادی تدوین و تالیف شده را منتشر کرده است.

نگاه این موسسه به ایالت تاریخی جرجان و استرآباد صرفاً به مرکز این ناحیه خلاصه نمی‌شود بلکه اعتقاد دارد باید توجه به میراث تاریخی و هویتی باقی مانده از گذشتگان حتی در دور افتاده‌ترین نقاط این سرزمین هم مورد توجه باشد.

مجموعه پیش رو بخشی از اسناد تاریخی مربوط به روستاهای شرق این ایالت است که در مقاطعی از تاریخ به نام «بلوک کهسار» خوانده می‌شد و امروزه چندین شهرستان استان گلستان از جمله مینودشت، گالیکش، آزادشهر، کلالة و... را شامل می‌شود. آثار باقی مانده تاریخی در این ناحیه بیانگر سابقه کهن فرهنگی و تمدنی مردمان این دیار است که متأسفانه کمتر در شناساندن آن اقدام شده است. پژوهشگر محترم این اسناد را در ۴ حوزه فارسین، دوزین، فرنگ و گوگلان دسته بندی کرده و از قدیمی‌ترین سندی که به دست آمده و مربوط به سال ۱۱۲۵ قمری است تا اسناد دوران پهلوی دوم در غالب احکام حکومتی و شرعی، مبیعه‌نامه، اجاره نامه، وقف‌نامه، نکاح‌نامه، مصالحه‌نامه، استشهادیه،

گواهی، نامه‌دوستانه، شجرنامه، صورتحساب مالی و ... بازخوانی و متن‌سند و تصویر آن را در این مجموعه قرار داده است. هر چند نواقصی در خوانش اسناد وجود دارد اما جناب آقای ابوذر خسروی سعی وافری در گردآوری و آماده‌سازی این کار متحمل شدند که جا دارد از ایشان صمیمانه تشکر و قدردانی شود. موسسه فرهنگی میرداماد به منظور فرهنگ‌سازی و ایجاد انگیزه و روحیه تلاش برای حفظ و احیاء مواریث فرهنگی، همیشه مشوق محققان این عرصه بوده و در حد وسع و توان خود از این نوع کارها حمایت کرده و می‌کند این اثر هم که با تلاش و جدیت چندین ساله ایشان که از علاقمندان به تاریخ و فرهنگ سرزمین جرجان و استرآباد است، گردآوری و منتشر شده می‌تواند بخشی از داشته‌های فرهنگی و تاریخی این ناحیه را معرفی کند.

انتظار است همه آنانی که در تیره انتقال هویت فرهنگی خود به نسل‌های آینده دارند در تداوم این کار تلاش کرده و چنانچه اسناد، مدارک و نسخ خطی در اختیار دارند در جهت حفظ و استرآباد بکوشند.

موسسه فرهنگی میرداماد گرگان